

UZASADNIENIE

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2015 r. poz. 1651 ze zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

W dniu 17 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku podpisał zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Stropnej PLH220037. Zarządzenie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 12 maja 2014 r. poz. 1815. Weszło ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Już po wejściu w życie zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Stropnej PLH220037 dostrzeżono brak precyzji niektórych zapisów i konieczność wprowadzenia zmian eliminujących możliwość powstania wątpliwości interpretacyjnych. W tej sytuacji opracowano projekt zmiany planu zadań ochronnych.

W załączniku nr 3, otrzymującym brzmienie jak załącznik nr 1 do zarządzenia zmieniającego, dodano kody zagrożeń w tabeli zagrożeń, zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011”.

W ust. 3 i 9 załącznika nr 3, otrzymującym brzmienie jak załącznik nr 1 do zarządzenia zmieniającego, jako zagrożenie dla siedlisk przyrodniczych 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), a także 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo – fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso – incanae*) i olsy źródłiskowe wskazano U nieznane zagrożenie lub nacisk. Ww. siedlisk przyrodniczych nie odnaleziono na terenie obszaru, jednak nie wykluczono ich występowania.

W załączniku nr 4, otrzymującym brzmienie jak załącznik nr 2 do zarządzenia zmieniającego, dla siedlisk przyrodniczych 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo – fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso – incanae*) i olsy źródłiskowe, a także dla gatunków zwierząt: 1355 Wydra europejska (*Lutra lutra*), 1166 Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), 1096 Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*) przeformułowano zapisy celów działań ochronnych z: „Pełne rozpoznanie zasobów przedmiotu ochrony, określone zagrożenia, cele działań ochronnych i działania ochronne, aktualizacja statusu przedmiotu ochrony w obszarze” na: „pełne rozpoznanie zasobów siedliska, aktualizacja statusu przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000”.

W pkt 2) w załączniku nr 5, otrzymującym brzmienie jak załącznik nr 3 do zarządzenia zmieniającego, dla siedliska 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), wskazano, że obligatoryjnym działaniem dotyczącym utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania jest koszenie.

Wykonywanie działań obligatoryjnych podlega kontroli wymogów wzajemnej zgodności, prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARMiR) na terenie gospodarstwa rolnika, który jest beneficjentem płatności rolniczych (płatności bezpośrednie, płatności rolnośrodowiskowe czy Obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)).

Wskazanie jako działań obligatoryjnych jedynie ekstensywnego użytkowania kośnego jest równoznaczne z ograniczeniem zastosowania ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego na trwałych użytkach zielonych. Możliwość takiego użytkowania wynikała wprost z uchylonego już rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39 poz. 211 ze zm.).

Z uwagi na powyższe zaistniała konieczność dopuszczenia również ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego trwałych użytków zielonych w obrębie gospodarstw rolnych, a na gruntach niestanowiących trwałych użytków zielonych w obrębie gospodarstw rolnych – zachowanie siedliska przyrodniczego.

Jako działanie obligatoryjne dla siedlisk przyrodniczych: 3110 Jeziora lobeliowe, 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* wskazano: utrzymanie co najmniej 5-metrowych stref buforowych przy granicy gruntów ornych z Jeziorem Glinowskim i Jezioro Stropno w postaci pasów roślinności, działanie fakultatywne: użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska lub siedliska lęgowego gatunku. W związku z tym, że utrzymanie 5-metrowych stref buforowych wokół ww. jezior stanowi działanie fakultatywne – dokonano przeformułowania ww. zapisu na: „utrzymanie co najmniej 5-metrowych stref buforowych w postaci trwałych użytków zielonych, nieużytków, lasów przy granicy gruntów ornych z Jeziorem Glinowskim - działanie fakultatywne”, a następnie w wyniku uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych w listopadzie 2014 r. przez Klub Przyrodników na „Działanie fakultatywne: utrzymanie co najmniej 30-metrowych stref buforowych w postaci trwałych użytków zielonych, nieużytków, zadrzewień przy granicy gruntów ornych z jeziorem”.

Dla siedlisk przyrodniczych zmodyfikowano zapisy działań z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy z „analiza i weryfikacja danych dotyczących siedliska w obszarze, skartowanie siedliska, określenie zagrożeń, celów, działań ochronnych oraz ewentualna zmiana SDF (w tym ew. usunięcie siedliska z katalogu przedmiotów ochrony)”, na „analiza i weryfikacja danych dotyczących siedliska w obszarze, skartowanie siedliska oraz ewentualna zmiana SDF (w przeciągu pierwszych 5 lat obowiązywania pzo)”, a następnie w wyniku uwag Ministra Środowiska (pismo nr DP-074-120/4203/14/JJ z dnia 24 lutego 2015 r.) usunięto zapis dotyczący ewentualnej zmiany SDF. Ostatecznie przedmiotowy zapis przyjął formę „analiza i weryfikacja danych dotyczących siedliska w obszarze, skartowanie siedliska, ocena stanu ochrony, określenie zagrożeń, celów, działań ochronnych – w ciągu 5 lat od momentu ustanowienia PZO”.

Ponadto doprecyzowano terminy wykonania działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt: 3110 Jeziora lobeliowe, 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7230 górskie i niżowe torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 1166 Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), 1096 Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*).

Informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia PZO (obwieszczenie z dnia 05.08.2014 r. zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Studzienice, Urzędu Gminy Parchowo, a także Starostwa Powiatowego w Bytowie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 03.09.2014 r.).

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad

tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne dnia 07.10.2014 r., którego tematem były zapisy zmian w obowiązującym PZO.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16.10.2014 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (wywieszono dnia 17.10.2014 r. zdjęto 17.11.2014 r.), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (z dnia 17.11.2014 r.), w prasie (Gazeta Wyborcza z dnia 21.10.2014 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Studzienice, Gminy Parchowo, a także Starostwa Powiatowego w Bytowie. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski:

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (e-mail z dnia 28.10.2014 r.)

1. W części dotyczącej działań ochronnych w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” w zapisie „...na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżonej dochodowości ...” wskazano na konieczność zamiany sformułowania „obniżonej dochodowości” na „obniżenia dochodowości”.

Uwaga została uwzględniona.

2. W części dotyczącej działań ochronnych w kolumnie „Działania ochronne” w zapisach dotyczących terminów wykonywania działań ochronnych oraz monitoringu wskazano na konieczność zamiany sformułowania „od momentu obowiązywania pzo” na „od momentu ustanowienia pzo”

Uwaga została uwzględniona.

3. Przy działaniu dotyczącym uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla siedliska przyrodniczego 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” wskazano na konieczność wykreślenia GDOŚ.

Uwaga została uwzględniona.

Klub Przyrodników (pismo z dnia 15.11.2014 r.)

1. *„Dla ochrony jeziora lobeliowego, 5-metrowe strefy buforowe między jego brzegiem a gruntami ornymi wydają się za wąskie by powstrzymać sphyw biogenów. Zmieniając zarządzenie, należy skorygować szerokość tych stref do co najmniej 30 m. Działanie to powinno być obligatoryjne a nie fakultatywne, ponieważ jest niezbędne dla zachowania lobeliowego charakteru jeziora.”*

Uwagi częściowo uwzględniono. Zmieniono szerokość stref z 5 m na 30 m. W ocenie tutejszego organu działanie to jednak powinno być fakultatywne, aby ewentualnie umożliwić rolnikom realizację programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Przyjęto zapis „działanie fakultatywne: utrzymanie co najmniej 30-metrowych stref buforowych w postaci trwałych użytków zielonych, nieużytków, zadrzewień przy granicy gruntów ornich z jeziorem”. Biorąc pod uwagę, że część działek wokół jeziora Glinowskiego znajduje się poza obszarem Natura 2000, w załączniku 4 dodano wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin

Parchowo i Studzienice „Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów w strefie 30 m od brzegu Jeziora Glinowskiego (siedlisko 3110) lub przekwalifikowywanie gruntów orných na lasy lub trwałe użytki zielone”.

2. *„Obligatoryjne działania w obrębie gospodarstwa rolnego, dotyczące utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania, powinny być specyficznymi dla danego obszaru Natura 2000 działaniami, jakie są niezbędne dla utrzymania siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków w stanie co najmniej nie pogorszonym. Działania te powinny być określone biorąc pod uwagę specyficzne potrzeby konkretnych siedlisk przyrodniczych lub konkretnych gatunków i mogą być zawężone w stosunku do możliwości rolniczego użytkowania gruntów nieistotnych dla chronionych w obszarze siedlisk lub gatunków. Zupełnie nieuzasadniony jest jednak pogląd, jakoby działania obligatoryjnie musiały zawsze obejmować zarówno użytkowanie kośne, jak i kośno-pastwiskowe i pastwiskowe na użytkach zielonych, niezależnie od wymogów ekologicznych danego siedliska czy gatunku. Nieprawdą jest, jakoby „możliwość takiego użytkowania wynikała wprost z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. Urz. z 2010 Nr 39 poz. 211 ze zm.)”, gdyż cytowane rozporządzenie określa tylko, czy użytkowanie gruntu rolnego uznaje się za zgodne z minimalnymi normami, ale nie rozstrzyga czy użytkowanie gruntu rolnego jest zgodne z minimalnymi wymogami ochrony siedliska przyrodniczych lub siedlisk gatunków w obszarze Natura 2000. Wymogi takie ma określić – jako działanie obligatoryjne – właśnie plan zadań ochronnych. Ponadto, rozporządzenie w/s minimalnych norm wyraźnie zabrania niszczenia siedlisk roślin i zwierząt chronionych oraz siedlisk przyrodniczych w formach ochrony przyrody, a więc także na obszarach Natura 2000. Gdyby więc wymogiem danego siedliska było użytkowanie kośne, ale nie pastwiskowe, a użytkowanie pastwiskowe prowadziło do zniszczenia danego typu siedliska, to użytkowanie pastwiskowe nie byłoby zgodne z minimalnymi normami. Oczywiście, nie mogłoby ono w takiej sytuacji być wskazywane jako działanie obligatoryjne dla „ochrony” danego typu siedliska.*

W przedstawionym projekcie dotyczy to siedliska 7230. Ten typ siedliska powinien być użytkowany przez koszenie, ale nie przez wypas. Także dla siedliska 6510 należy rozważyć, jakie konkretnie formy użytkowania siedliska zapewnią mu przynajmniej zachowanie w stanie nie pogorszonym.

Zwrócić tu trzeba uwagę, że z systemowej interpretacji prawa wynika wyraźnie, że plan zadań ochronnych może – i niekiedy powinien – ograniczać dopuszczalne sposoby rolniczego użytkowania gruntów na obszarze Natura 2000 w stosunku do sposobów dopuszczalnych poza obszarem Natura 2000. Wymogi wzajemnej zgodności (tzw. cross-compliance) obwieszczane obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M.P. Nr 17, poz. 224, z późn. zm.) obejmują między innymi „przestrzeganie przez rolników wymogów obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” Oznacza to, że plany zadań ochronnych mogą stanowić w tym zakresie wymogi wymagające włączenia do wymogów wzajemnej zgodności, a więc wymogi idące dalej, niż wynikałoby to z innych przepisów prawa. Właśnie między innymi po to ustanawia się plany zadań ochronnych i określa w nich działania obligatoryjne dla gospodarstw rolnych, by określić w ten sposób specyficzne dla danego obszaru Natura 2000 normy, których przestrzeganie staje się wymogiem wzajemnej zgodności i ma być kontrolowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zupełnie absurdalne i nieuzasadnione jest w tym kontekście stanowisko prezentowane przez ARiMR, jakoby to wymogi obligatoryjne w PZO miały wynikać z obowiązujących przepisów prawa i minimalnych norm, gdyby tak bowiem było, to dodatkowy wymóg wzajemnej zgodności wymagający przestrzegania wymogów obligatoryjnych wynikających z PZO byłby pozbawiony jakiegokolwiek sensu.

Zwrócić też trzeba uwagę, że art. 6.2 dyrektywy siedliskowej (stosujący się tak do obszarów

siedliskowych, jak i do ptasich), wymaga od państw członkowskich „uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków”. Dotyczy to także ewentualnych pogorszeń spowodowanych przez użytkowanie rolnicze niedostosowane do potrzeb konkretnych siedlisk i gatunków w danym obszarze. W Polsce podstawowym narzędziem wdrażania tego obowiązku jest właśnie plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, musi więc mieć on możliwość określenia – jako działań obligatoryjnych – takich sposobów prowadzenia gospodarki rolnej, które zapewnią uniknięcie pogarszania stanu siedlisk.

W ramach wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej istnieje mechanizm kompensowania rolnikom ograniczeń w gospodarce rolnej, wprowadzonych obowiązkowo w związku z ochroną obszarów Natura 2000. Mechanizmem tym są tzw. płatności Natura 2000 (nie mylić z pakietami programu rolnośrodowiskowego na obszarach Natura 2000. Warunkiem dostępności płatności Natura 2000 dla rolników jest istnienie obligatoryjnych ograniczeń specyficznych dla obszaru Natura 2000. Jak dotąd, decyzją polskiego rządu jest nie korzystanie z tego mechanizmu w Polsce, ponieważ jak dotąd nie było planów zadań ochronnych, które ustanawiałyby takie specyficzne, obligatoryjne ograniczenia. Ta niewłaściwa sytuacja będzie podtrzymywana, jeżeli obecnie zmieni się plany zadań ochronnych w taki sposób, by nie ustanawiały żadnych wymogów obligatoryjnych specyficznych dla obszaru, wykraczających ponad wymogi wobec gospodarki rolnej poza obszarem Natura 2000.”

Zrezygnowano z działań dla siedliska 7320 do czasu potwierdzeniu prawidłowości zaklasyfikowania siedliska, zatem uwaga stała się bezprzedmiotowa.

3. „Określenie w akcie prawa miejscowego działań fakultatywnych w ramach gospodarstwa rolnego w sposób „użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego...” jest niezgodne z zasadami techniki prawodawczej. Normy ustalone aktem prawa muszą być jednoznaczne i nie mogą być uzależnione od treści dokumentów ustalanych przez podmioty trzecie. Projektowany zapis oznaczałby tymczasem, że treść normy ustanowionej w planie zadań ochronnych byłaby de facto zmienna zależnie od treści aktualnego PROW ustalonego przez Ministerstwo Rolnictwa. Zauważyć tu należy w szczególności, że w trakcie okresu obowiązywania planu zadań ochronnych powstanie nowy PROW o nieznanym dziś treści.

Projektowany zapis jest niezgodny z delegacją art. 28 ustawy o ochronie przyrody. To Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest właściwy do ustanowienia PZO, a więc do określenia w szczególności norm fakultatywnych dotyczących rolniczego użytkowania istotnego dla ochrony siedlisk i gatunków, a ponieważ niedopuszczalne jest dalsze delegowanie delegacji ustawowej, to nie może tej kompetencji delegować na organ właściwy do ustanowienia PROW. Projektowany zapis oznaczałby tymczasem de facto dokonanie takiej bezprawnej delegacji. Ponadto, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia PZO „kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000” Faktyczne delegowanie określenia treści normy na inny podmiot naruszałoby tę przesłankę, ponieważ podmiot właściwy do ustanowienia PROW nie jest tą przesłanką związany; nie ma żadnej pewności, czy „ukierunkowane na ochronę siedliska/gatunku pakiety obowiązującego [także w przyszłości] PROW” będą rzeczywiście zapewniać utrzymanie i przywracanie właściwego stanu ochrony” odpowiednich siedlisk i gatunków.

Jako działanie fakultatywne należy w konsekwencji pozostawić tylko konkretny opis warunków użytkowania rolniczego korzystnego dla ochrony siedliska/gatunku, skreślając odniesienia do „obowiązującego PROW” jako nieuprawnione.”

Uwagę uwzględniono, przyjmując jako zasadne podejście, iż brak aktualnie wskazanego kształtu

PROW może być istotnym naruszeniem w odniesieniu do ochrony siedliska przyrodniczego 6510. Należy jednak zwrócić uwagę, iż potrzeba odnoszenia się do PROW wynikała również z uwag zgłoszonych podczas spotkania dyskusyjnego. Przedstawiciel ARiMR, jak i Pomorskiej Izby Rolniczej wskazywali bowiem na problemy związane z rozbieżnością obydwu dokumentów i trudności dla rolników chcących podjąć się wynikających z PROW zobowiązań. Organ rozważył jednak, że zarządzenie w sprawie PZO powinno definiować działania zmierzające do realizacji zakładanego celu dla chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków. Zatem odnoszenie się do treści PROW, którego treść nie jest znana uznał jednak za niewłaściwe. W tym zakresie uwaga złożona przez Klub Przyrodników jest zasadna. Należy również zauważyć, że aktualny stan prawny wskazuje, iż kształt PROW jest zbieżny z wymaganiami dla siedliska, a w samym zarządzeniu określono właściwy sposób użytkowania siedliska

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku (email z dnia 14.11.2014 r.)

<i>Przedmiot ochrony</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Podmiot odpowiedzialny</i>	<i>Obszar wdrażania</i>	<i>Uwagi Proszę o korektę zapisów wg poniższych propozycji</i>
<i>1096 Minóg strumieniowy (Lampetra planeri)</i>	<i>Zaniechanie wykonywania nowych budowli piętrzących a także budowy nowych elektrowni wodnych oraz modernizacji istniejących budowli piętrzących zakładających zwiększenie poziomu piętrzenia ponad dopuszczalną aktualnie rzędną poziomu wody.</i>	<i>Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, RZGW w Gdańsku, RDOŚ w Gdańsku, Starosta Powiatu Bytowskiego</i>	<i>Odcinek rzeki Stropnej wraz z jej dopływami na terenie obszaru Natura 2000</i>	<i>1. Proszę o wykreślenie z podmiotów odpowiedzialnych RZGW w Gdańsku, gdyż rzeka Stropna i jej dopływy nie znajdują się w administracji RZGW 2. Proponuję dopisać Marszałka Województwa Pomorskiego jako podmiotu odpowiedzialnego, ze względu na prawa właścicielskie do rzeki i dopływów, urządzeń wodnych, w tym wałów przeciwpowodziowych, obiektów hydrotechnicznych oraz sieci melioracyjnej</i>

Działanie usunięto zatem uwaga stała się bezprzedmiotowa. Działanie usunięto ponieważ w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niespolonej administracji rządowej, Minister Środowiska, pismem DP-074-95/11941/14/JJ z dnia 14 kwietnia

2015 r. stwierdził, że ww. działanie nie powinno się znaleźć w PZO ponieważ stanowi zakaz: „w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami . W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa, dlatego ich powtarzanie w planie zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że w działaniach ochronnych dla planu zadań ochronnych nie można modyfikować gospodarki przestrzennej, w tym i gospodarki turystycznej, ponieważ takie zadania wykraczają poza zakres przedmiotowy działań ochronnych, o których mowa w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wiąże się to z przyznaną radzie gminy kompetencją do kształtowania gospodarki przestrzennej na terenie gminy, o czym stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). Ustawodawca dopuścił możliwość ingerencji w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody. W przypadku obszarów Natura 2000 w planie zadań ochronnych możliwe jest ustalanie wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych na podstawie art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym bezpośrednia ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne ustanowiona w działaniach ochronnych, a nie we wskazaniach do zmian w istniejących dokumentach planistycznych , stanowi naruszenie kompetencji rady gminy oraz wykracza poza delegację ustawową określającą zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.”

Osoba prywatna (pismo z dnia 27.10.2014 r.)

W doniesieniu do działania „Wędkowanie bez zanęcania, połowy bez narzędzi ciągnionych, niezarybianie gatunkami obcymi i rodzimymi gatunkami z rodziny karpiowatych”, dla siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, wniesiono o usunięcie zapisu „połowy bez narzędzi ciągnionych”, gdyż jednym z warunków prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej jest połów ryb sprzętem ciągnionym tzw. niewodem.

Uwagę uwzględniono.

Osoby prywatne (pismo z dnia 10.11.2014 r.) wniosły o:

1. „Wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów budowlanych, w tym tymczasowych i obiektów małej architektury, w strefie 100 m od granic siedliska 6510 (Nizowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*) o powierzchni ok.2,6 ha położonego przy południowo-zachodnim brzegu jez. Stropno, obejmującego części działek ewidencyjnych nr 69, 74/1 i 77. Siedlisko tworzy położona w niecce terenu ekstensywnie użytkowana łąka z zespołem roślinności charakterystycznej dla łąk ostrożeńowo-rdestowych, występują m.in. ostrożeń warzywny, ostrożeń błotny, sitowie leśne, kuklik zwisły, rdest wężownik. Lokalizowanie wszelkich obiektów budowlanych w bliskim sąsiedztwie łąki na terenie gruntów ornych charakteryzujących się nachyleniem w kierunku łąki (bezpośrednia zlewnia) spowoduje stopniową eutrofizację i inne przekształcenia siedliska. Jak

uczy doświadczenie, wszelkie mniejsze obniżenia terenu, a zwłaszcza wilgotne niecki łąkowe są w przypadku lokalizowania budynków nagminnie zasypywane materiałem ziemnym pochodzącym z plantowania terenu, gruzem, odpadami odpadowymi związanymi z procesem budowlanym, a w fazie eksploatacji budynków - śmieciami. Łąka stanowi miejsce regularnego żerowania bociana czarnego Ciconia nigra. Gatunek ten wymieniany jest jako przedmiot ochrony obszaru „Dolina Stropnej” przez zaktualizowany SDF. Mające miejsce od lat regularne obserwacje pojedynczych żerujących ptaków przypadające na okres pory lęgowej tego gatunku świadczą niezbicie że, siedlisko to w obecnym stanie stanowi ważne żerowisko co najmniej jednej pary ptaków gniazdujących na terenie obszaru chronionego lub w jego sąsiedztwie. Z uwagi na powszechnie znaną płochliwość tego gatunku i duży dystans ucieczki, wszelkie przekształcenia okolic żerowiska prowadzące do stałego pobytu ludzi lub zwiększające częstość okresowego ich pobytu w sąsiedztwie, prowadzić będą do utraty funkcji siedliska dla bociana czarnego. Z uwagi na stale malejące w okolicy zasoby nie poddanych antropopresji i odpowiednio wilgotnych łąk w okolicy, należy oczekiwać, że utrata tego żerowiska wpłynie negatywnie na sukces lęgowy tego gatunku, a tym samym dobry stan jego ochrony. Łąka stanowi także miejsce występowania innych gatunków wymienianego przez zał. I Dyrektywy Ptasiej i SDF obszaru chronionego. W tym miejsce lęgów - derkacza Crex crex i miejsce częstego żerowania błotniaka stawowego Circus aeruginosus i kani rudej Milvus milvus (gatunek wymieniony w Polskiej Czerwonej Liście).”

Uwagi nie uwzględniono. W trakcie prac na PZO tylko na fragmencie działki 74/1 stwierdzono siedlisko 6510. Wykonawcy dokumentacji na potrzeby PZO nie stwierdzili konieczności wprowadzenia zapisu dotyczącego ograniczeń zabudowy. Siedlisko to co do zasady nie jest szczególnie wrażliwe na eutrofizację, zatem ewentualne sąsiedztwo zabudowy, przy zachowaniu m.in. odpowiednich sposobów usuwania ścieków i odpadów, nie powinno wpłynąć na stan ochrony siedliska w obszarze. Należy zauważyć, że procedura uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w granicach obszarów Natura 2000 przewiduje etap uzgadniania z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 również przechodzą odpowiednią procedurę oceny. Zatem organ tutejszy uznał, że proponowane zapisy nie są konieczne dla odtworzenia właściwego stanu ochrony siedliska.

Należy również zauważyć, że wskazane przez wnioskodawców gatunki ptaków tj. bocian czarny, derkacz i błotniak stawowy nie są przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Stropnej. Obszar został wyznaczony jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty na podstawie tzw. „dyrektywy siedliskowej” w celu ochrony siedlisk przyrodniczych, które posiadają reprezentatywność ocenianą w skali A-C oraz ochrony gatunków zwierząt niebędących ptakami, których populację oceniono w skali A-C. W Standardowym Formularzu Danych populacjom gatunków nadano ocenę D - populacja nieistotna i nie są przedmiotami ochrony. Dla ochrony gatunków ptaków wyznacza się innego typu obszary Natura 2000 obszary specjalnej ochrony ptaków. Kryteria wyznaczania obszarów Natura 2000 określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713). Zgodnie z art. 28. ust. 5 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, dlatego nie jest możliwe umieszczanie w PZO zapisów mających na celu poprawę stanu ochrony gatunków nie będących przedmiotami ochrony w obszarze.

2. „Wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów budowlanych, w tym tymczasowych

z wyłączeniem obiektów małej architektury, w strefie 150 m od brzegów jeziora Stropno (siedliska 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*, *Potamogeton*). W ostatnich latach, w okresie wczesnowiosennym i w okresie jesiennym - w porach gromadzenia się stad wędrownych ptaków wodnych - jezioro stanowi miejsce regularnego żerowania bielika *Haliaeetus albicilla*. Obserwowane są zazwyczaj pojedyncze osobniki dorosłe, co świadczy o tym, że są to ptaki karmiące w tym czasie młode. Pomimo iż gatunek nie został uwzględniony w SDF obszaru, z uwagi na mający miejsce w ostatnich latach rozwój populacji nie można wykluczyć jego gniazdowania na terenie PLH220037 lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Jezioro Stropno z uwagi na właściwości troficzne jest potencjalnie najkorzystniejszym żerowiskiem w porównaniu z występującymi w okolicy zbiornikami oligotroficznymi (np. jez. Glinowskie) co warunkuje występowanie odpowiednich zasobów pokarmu stosownych dla tego gatunku (obecność ryb i ptaków wodnych). Zachowanie buforu ochronnego dla jeziora o szerokości 100 m nie chroni tego zbiornika przed utratą funkcji jaką pełni dla lęgowych bielików. W występującym układzie przestrzennym w powiązaniu ze strukturą własności gruntów nie wyklucza bowiem możliwości stopniowego zabudowania okolic jeziora. Doprowadzi to z czasem do wzrostu presji kolejnych mieszkańców na samo jezioro, co spowoduje uniemożliwienie wykorzystywania zbiornika jako żerowiska.”

Uwagi nie uwzględniono. Zgodnie z art. 28. ust. 5 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, dlatego nie jest możliwe umieszczanie w PZO zapisów mających na celu poprawę stanu ochrony gatunków nie będących przedmiotami ochrony w obszarze.

3. „Uwzględnienie w zapisach zał. 3 dot. zidentyfikowanych potencjalnych i rzeczywistych zagrożeń dla Traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*:

- Zmianę pozycji na liście występujących zagrożeń, dla zagrożenia wymienionego jako ostatnie - w punkcie k) - „zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie”, i przesunięcie tego zagrożenia na pierwsze miejsce listy (a). Nadanie mu brzmienia: zasypywanie zbiorników wodnych , melioracje i osuszanie.

- Uwzględnienie zagrożenia polegającego na pogłębianiu naturalnych zbiorników wodnych w celu ich przekształcenia w stawy hodowlane.

Podstawowym i krytycznym elementem siedliska tego gatunku, warunkującym w ogóle możliwość jego występowania, jest obecność zbiornika odpowiedniego do rozrodu wodnego. Pozostałe wymienione dla gatunku zagrożenia (np. zanieczyszczenia, pestycydy czy zarybianie) nie mają wpływu na stan jego ochrony jeśli go w ogóle nie ma bo zbiornik, w którym występował został zasypyany lub całkowicie przekształcony.”

Uwagi częściowo uwzględniono. Kolejność zagrożeń w zarządzeniu nie odzwierciedla ich hierarchii ważności, zatem nie ma konieczności zmian pozycji. Do treści zarządzenia dodano zagrożenie „J02.05.03 modyfikowanie akwenów wód stojących - pogłębianiu naturalnych zbiorników wodnych w celu ich przekształcenia w stawy hodowlane.”

Po terminie wyznaczonym na udział społeczny dodatkowe uwagi wniósł jeszcze Klub Przyrodników (pismo nr 1076/2014 z dnia 18.11.2014 r.)

1. „Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych może

być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. W naszej ocenie, przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany planu zadań ochronnych z innych przyczyn, jak również ujęcie w zarządzeniu zmieniającym zmian wynikających z innych przyczyn. W szczególności, przytoczony przepis ustawy ogranicza możliwość, o której mowa w § 6. 1. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, wyłącznie do sytuacji w których uchybienie w akcie prawa miejscowego jest uchybieniem wobec potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. W pozostałych przypadkach, akt prawa miejscowego może być co najwyżej uchylony przez Prezesa Rady Ministrów.

W związku z powyższym, uważam że w obecnym stanie prawnym niedopuszczalne jest dokonywanie zmian ustanowionego PZO w zakresie uzasadnianym tylko wskazaniem Ministra Środowiska w ramach kontroli nadzorczej, o ile wskazania te nie wynikają z potrzeb ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

W szczególności zaś niezgodne z art. 28 ust 5 ustawy o ochronie przyrody i tym samym niedopuszczalne jest dokonywanie zmian, które pogarszałyby ochronę gatunków i siedlisk przyrodniczych chronionych w obszarze.”

Uwaga nie została uwzględniona. Organ tutejszy zgadza się ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska przekazany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska pismem nr DZP-W P.024.1.2015.ŁR z dnia 13.02.2014 r. przedstawionym poniżej:

„Zgodnie z art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Odnosząc się do cytowanego przepisu należy zauważyć, że nie przesądza on, że potrzeba ochrony siedlisk i gatunków jest jedyną i wyłączną przesłanką dokonania ww. zmiany, w szczególności ustawodawca nie wskazuje wyraźnie, że pzo może być zmieniony wyłącznie wtedy, kiedy wynika to z ww. potrzeby. Oznacza to, z pewnym zastrzeżeniem, o którym będzie mowa pod koniec wyводу, że wystąpienie ww. okoliczności można uznać za jedną z możliwych przesłanek warunkujących zmianę pzo, a tym samym, że system przepisów prawnych może bezpośrednio, albo pośrednio, wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie stosownych modyfikacji planu.

Po pierwsze, sytuację taką wskazuje ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.), która w art. 63 stanowi, że każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym przez organ niezespółonej administracji rządowej, w sprawie z zakresu administracji publicznej, może, po bezskutecznym wezwaniu organu, który wydał przepis, lub organu upoważnionego do uchylenia przepisu w trybie nadzoru do usunięcia naruszenia, zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego (zmiana pzo może więc wynikać z zamiaru usunięcia ww. naruszenia i uniknięcia skierowania sprawy na drogę postępowania sądowo- administracyjnego).

Po drugie, za pośrednią podstawę dokonania zmiany pzo może być uznany przepis art. 61 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Zgodnie z jego ust. 1, Prezes Rady Ministrów uchyla, w trybie nadzoru, akty prawa miejscowego ustanowione przez organy niezespółonej administracji rządowej, jeżeli są one niezgodne z ustawami lub aktami wydanymi w celu ich wykonania, a także może je uchylać z powodu niezgodności z polityką Rady Ministrów lub naruszenia zasad rzetelności i gospodarności. Natomiast, jak wynika z jego ust. 2, Prezes Rady Ministrów określi,

w drodze rozporządzenia, tryb kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ich zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz polityką Rady Ministrów.

Odnosząc się do przywołanych przepisów należy stwierdzić, że Prezes Rady Ministrów posiada ustawową kompetencję do uchylania aktów prawa miejscowego wydanych przez określone organy oraz ustawową kompetencję do określania, jak ma wyglądać kontrola takich aktów. Realizując je, Prezes Rady Ministrów, w § 6 ust. 1 swojego rozporządzenia z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754), postanowił, że właściwy rzeczowo minister, przed przekazaniem kontrolowanego aktu prawa miejscowego wraz z projektem zarządzenia nadzorczego o uchylaniu aktu prawa miejscowego, może wystąpić do tego organu o uchylenie lub zmianę kwestionowanego aktu prawa miejscowego we własnym zakresie. Dopiero, gdy organ niezespółonej administracji rządowej nie uchyli ani nie zmieni aktu prawa miejscowego w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia, o którym mowa, właściwy rzeczowo minister niezwłocznie przedstawia Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego o uchylaniu aktu prawa miejscowego.

Jak wynika z ww. przepisów, Prezes Rady Ministrów, realizując swoje ustawowe kompetencje do uchylania aktów prawa miejscowego i określania trybu ich kontroli, scedował na poszczególnych ministrów możliwość żądania ich zmian, zanim je sam uchyli, kreując tym samym możliwość działania mniej dolegliwego (akty pozostają w mocy), o mniejszym zakresie (zmiany dotyczą jedynie wybranych kwestii) i fakultatywnego (istnieje możliwość, a nie przymus zmiany). Ww. działanie Prezesa Rady Ministrów oparte jest o zasadę *a maiori ad minus* (komu wolno więcej, temu tym bardziej wolno mniej). W tym konkretnym przypadku oznacza to, że jeżeli Prezes Rady Ministrów może akt prawa miejscowego uchylić, to może też tak działać, sam albo przez tych, którzy działają z jego upoważnienia, że akt pozostaje w mocy, a eliminuje się tylko konkretne usterki. Innymi słowy, możliwość zmiany aktu prawa miejscowego w trybie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów wynika z zastosowania zasady *a maiori ad minus* w odniesieniu do ustawowych kompetencji Prezesa Rady Ministrów (do uchylania i określania trybu kontroli). Tym samym wynika pośrednio z samej ustawy i jest równorzędna regule wynikającej z art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody.

Odnosząc się do możliwości uchylania pzo przez Prezesa Rady Ministrów, na marginesie jedynie należy zauważyć, że potrzebie ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, o której mowa w art. 28 ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie przyrody, lepiej będzie służyła zmiana pzo dokonana przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (pozostawiająca pzo w mocy), niż uchylenie całego pzo przez Prezesa Rady Ministrów (eliminujące akt z obrotu prawnego, a tym samym ograniczające ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków i zwierząt, na wiele miesięcy).

Po trzecie, analizując kwestię podstawy dokonywania zmian planów zadań ochronnych, należy także zwrócić uwagę na brzmienie art. 28 ust. 5 zdanie pierwsze ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z nim, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Ww. przepis jest typowym przepisem kompetencyjnym umożliwiającym wydawanie aktów normatywnych przez wskazane w nim organy. Ze swojej istoty opisywana przez ustawodawcę kompetencja do ustanowienia aktu zawiera więc w sobie kompetencję do jego zmiany i uchylenia, wobec czego ich przyznanie nie jest w ogóle warunkowane wyraźnym ich wymienieniem.”

2. „Obligatoryjne działania w obrębie gospodarstwa rolnego, dotyczące utrzymania lub

modyfikacji metod gospodarowania, powinny być specyficznymi dla danego obszaru Natura 2000 działaniami, jakie są niezbędne dla utrzymania siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków w stanie co najmniej nie pogorszonym. Działania te powinny być określone biorąc pod uwagę specyficzne potrzeby konkretnych siedlisk przyrodniczych lub konkretnych gatunków i mogą być zawężone w stosunku do możliwości rolniczego użytkowania gruntów nieistotnych dla chronionych w obszarze siedlisk lub gatunków. Zupełnie nieuzasadniony jest jednak pogląd, jakoby działania obligatoryjnie musiały zawsze obejmować zarówno użytkowanie kośne, jak i kośno-pastwiskowe i pastwiskowe na użytkach zielonych, niezależnie od wymogów ekologicznych danego siedliska czy gatunku. Nieprawdą jest, jakoby „możliwość takiego użytkowania wynikała wprost z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. Urz. z 2010 Nr 39 poz. 211 ze zm.)”, gdyż cytowane rozporządzenie określa tylko, czy użytkowanie gruntu rolnego uznaje się za zgodne z minimalnymi normami, ale nie rozstrzyga czy użytkowanie gruntu rolnego jest zgodne z minimalnymi wymogami ochrony siedliska przyrodniczych lub siedlisk gatunków w obszarze Natura 2000. Wymogi takie ma określić – jako działanie obligatoryjne – właśnie plan zadań ochronnych. Ponadto, rozporządzenie w/s minimalnych norm wyraźnie zabrania niszczenia siedlisk roślin i zwierząt chronionych oraz siedlisk przyrodniczych w formach ochrony przyrody, a więc także na obszarach Natura 2000. Gdyby więc wymogiem danego siedliska było użytkowanie kośne, ale nie pastwiskowe, a użytkowanie pastwiskowe prowadziło do zniszczenia danego typu siedliska, to użytkowanie pastwiskowe nie byłoby zgodne z minimalnymi normami. Oczywiście, nie może ono w takiej sytuacji być wskazywane jako działanie obligatoryjne dla „ochrony” danego typu siedliska.

Natomiast działania wykraczające ponad minimum, tj. służące optymalizacji stanu, a nie tylko samemu zachowaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych w obszarze Natura 2000, mogą być określone jako działania fakultatywne.

Zwrócić tu trzeba uwagę, że z systemowej interpretacji prawa wynika wyraźnie, że plan zadań ochronnych może – i niekiedy powinien – ograniczać w sposób obligatoryjny dopuszczalne sposoby rolniczego użytkowania gruntów na obszarze Natura 2000 w stosunku do sposobów dopuszczalnych poza obszarem Natura 2000. Wymogi wzajemnej zgodności (tzw. cross-compliance) obwieszczone obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M.P. Nr 17, poz. 224, z późn. zm.) obejmują między innymi „przestrzeganie przez rolników wymogów obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”. Oznacza to, że plany zadań ochronnych mogą stanowić w tym zakresie wymogi wymagające włączenia do wymogów wzajemnej zgodności, a więc wymogi idące dalej, niż wynikałoby to z innych przepisów prawa. Właśnie między innymi po to ustanawia się plany zadań ochronnych i określa w nich działania obligatoryjne dla gospodarstw rolnych, by określić w ten sposób specyficzne dla danego obszaru Natura 2000 normy, których przestrzeganie staje się wymogiem wzajemnej zgodności i ma być kontrolowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zupełnie absurdalne i nieuzasadnione jest w tym kontekście stanowisko prezentowane przez ARiMR, jakoby to wymogi obligatoryjne w PZO miały wynikać z obowiązujących przepisów prawa i minimalnych norm. Gdyby tak bowiem było, to dodatkowy wymóg wzajemnej zgodności wymagający przestrzegania wymogów obligatoryjnych wynikających z PZO byłby pozbawiony jakiegokolwiek sensu.

Zwrócić też trzeba uwagę, że art. 6.2 dyrektywy siedliskowej (stosujący się tak do obszarów siedliskowych, jak i do ptasich), wymaga od państw członkowskich „uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków”. Dotyczy to także ewentualnych pogorszeń spowodowanych przez użytkowanie rolnicze niedostosowane do potrzeb konkretnych siedlisk i gatunków w danym obszarze. W Polsce podstawowym narzędziem wdrażania

tęgo obowiązku jest właśnie plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, musi więc mieć on możliwość określenia – jako działań obligatoryjnych – takich sposobów prowadzenia gospodarki rolnej, które zapewnią uniknięcie pogarszania stanu siedlisk.

W ramach wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej istnieje mechanizm kompensowania rolnikom ograniczeń w gospodarce rolnej, wprowadzonych obowiązkowo w związku z ochroną obszarów Natura 2000. Mechanizmem tym są tzw. płatności Natura 2000 (nie mylić z pakietami programu rolnośrodowiskowego na obszarach Natura 2000. Warunkiem dostępności płatności Natura 2000 dla rolników jest istnienie obligatoryjnych ograniczeń specyficznych dla obszaru Natura 2000. Jak dotąd, decyzją polskiego rządu jest nie korzystanie z tego mechanizmu w Polsce, ponieważ jak dotąd nie było planów zadań ochronnych, które ustanawiałyby takie specyficzne, obligatoryjne ograniczenia. Ta niewłaściwa sytuacja będzie podtrzymywana, jeżeli obecnie zmieni się plany zadań ochronnych w taki sposób, by nie ustanawiały żadnych wymogów obligatoryjnych specyficznych dla obszaru, wykraczających ponad wymogi wobec gospodarki rolnej poza obszarem Natura 2000.”

Uwaga nie została uwzględniona. Organ tutejszy zgadza się ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska przekazany przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska pismem nr DZP-W P.024.1.2015.ŁR z dnia 13.02.2014 r. przedstawionym poniżej:

„...Na obszarze Natura 2000 obowiązują określone zakazy, wynikające m.in. z art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, których nie powinno się powtarzać w aktach prawa miejscowego. W planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 nie ma możliwości ustanowienia zakazów, ponieważ nie wynika to z przepisów określających zakres tych aktów. W związku z powyższym działania ochronne wprowadzające zakazy nie mają podstawy prawnej i prowadzą do wadliwości danego aktu.

Należy wskazać, że na obszarach Natura 2000 zasadą jest, iż nie można ograniczać działalności gospodarczej, rolnej, leśnej, łowieckiej, rybackiej i związanej z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz amatorskiego połowu ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000, o czym stanowi art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym, co do zasady, ustanawianie działań ochronnych wprowadzających ww. ograniczenia, niezależnie, czy wynikają one z konieczności zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków objętych ochroną w obszarach Natura 2000, jest niezgodne z prawem.

Ustawodawca wyjątkowo dopuścił możliwość wprowadzania określonych ograniczeń na obszarze Natura 2000 w celu dostosowania działalności gospodarczej, rolnej, leśnej, łowieckiej, rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, ale wyłącznie w sposób określony w ust. 3 w art. 36 ustawy o ochronie przyrody, tj., w zakresie zastosowania programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. W związku z powyższym w działaniach ochronnych obszaru Natura 2000 dopuszczalne jest wprowadzanie ograniczeń, ale wyłącznie w ww. sposób....”

3. *„Określenie w akcie prawa miejscowego działań fakultatywnych w ramach gospodarstwa rolnego w sposób „użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego...” jest niezgodne z zasadami techniki prawodawczej. Normy ustalane aktem prawa muszą być jednoznaczne i nie mogą być uzależnione od treści dokumentów ustalanych przez inne podmioty. Projektowany zapis oznaczałby tymczasem, że treść normy ustanowionej w planie zadań ochronnych byłaby de facto zmienna zależnie od treści aktualnego PROW ustalonego przez Ministerstwo Rolnictwa. Zauważyć tu*

należy w szczególności, że w trakcie okresu obowiązywania planu zadań ochronnych powstanie nowy PROW o nieznanym dziś treści.

Projektowany zapis jest niezgodny z delegacją art. 28 ustawy o ochronie przyrody. To Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest właściwy do ustanowienia PZO, a więc do określenia w szczególności norm fakultatywnych dotyczących rolniczego użytkowania istotnego dla ochrony siedlisk i gatunków, a ponieważ niedopuszczalne jest dalsze delegowanie delegacji ustawowej, to nie może tej kompetencji delegować na organ właściwy do ustanowienia PROW. Projektowany zapis oznaczałby tymczasem dokonanie takiej bezprawnej delegacji. Ponadto, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia PZO „kierując się koniecznością utrzymania i przywrócenia do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000” Faktyczne delegowanie określenia treści normy na inny podmiot naruszałoby tę przesłankę, ponieważ podmiot właściwy do ustanowienia PROW nie jest tą przesłanką związany; nie ma żadnej pewności, czy „ukierunkowane na ochronę siedliska/gatunku pakiety obowiązującego [także w przyszłości] PROW” będą rzeczywiście zapewniać utrzymanie i przywrócenie właściwego stanu ochrony” odpowiednich siedlisk i gatunków.

Jako działanie fakultatywne należy w konsekwencji zapisywać konkretny opis warunków użytkowania rolniczego korzystnego dla ochrony siedliska/gatunku, skreślając odniesienia do „obowiązującego PROW” jako nieuprawnione.”

Uwagę uwzględniono, przyjmując jako zasadne podejście, iż brak aktualnie wskazanego kształtu PROW może być istotnym naruszeniem w odniesieniu do ochrony siedliska przyrodniczego 6510. Należy jednak zwrócić uwagę, iż potrzeba odnoszenia się do PROW wynikała również z uwag zgłoszonych podczas spotkania dyskusyjnego. Przedstawiciel ARiMR, jak i Pomorskiej Izby Rolniczej wskazywali bowiem na problemy związane z rozbieżnością obydwu dokumentów i trudności dla rolników chcących podjąć się wynikających z PROW zobowiązań. Organ rozważył jednak, że Zarządzenie w sprawie PZO powinno definiować działania zmierzające do realizacji zakładanego celu dla chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków. Zatem odnoszenie się do treści PROW, którego treść nie jest znana uznał jednak za niewłaściwe. W tym zakresie uwaga złożona przez Klub Przyrodników jest zasadna.

Ponadto w ramach kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej, Minister Środowiska, pismem DP-074-95/11941/14/JJ z dnia 14 kwietnia 2015 r. stwierdził uchybienia uzasadniające zmianę we własnym zakresie ww. zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku

- 1. W załączniku nr 4 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Stropnej dla przedmiotów ochrony 6430 ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, 7230 górskie i niżowe torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 1355 wydra europejska, 1166 traszka, 1096 minóg, wyznaczono następujący cel działań ochronnych: pełne rozpoznanie zasobów przedmiotu ochrony, określone zagrożenia, cele działań ochronnych i działania ochronne, aktualizacja statusu przedmiotu ochrony obszarze. Przedstawiony cel jest niezrozumiały, dlatego powinien zostać odpowiednio zmodyfikowany.*

Uwagę uwzględniono. Zastosowano zapis: „Pełne rozpoznanie zasobów gatunku, aktualizacja statusu przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000.”

- 2. W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Stropnej w odniesieniu do przedmiotów ochrony 3110 jeziora lobeliowe, 3150 starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, 1096 minóg strumieniowy*

ustanowiono działania ochronne polegające na modyfikacji gospodarki przestrzennej poprzez nielokalizowanie nowych obiektów budowlanych, z wyłączeniem obiektów małej architektury, w strefie 100 m od brzegu Jeziora Glinkowskiego, modyfikacji gospodarki turystycznej poprzez niedostępianie nowych miejsc na brzegach Jeziora Glinkowskiego oraz Jeziora Stropno do rekreacji, zaniechania wykonywania nowych budowli piętrzących a także budowy nowych elektrowni wodnych oraz modernizacji istniejących budowli piętrzących zakładających zwiększenie poziomu piętrzenia ponad dopuszczalną aktualnie rzędną poziomu wody, nierozsączania oczyszczonych ścieków w gruncie wokół Jeziora Glinkowskiego w pasie 100 m. Przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa, dlatego ich powtarzanie w planie zadań ochronnych należy uznać za niewłaściwe. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że w działaniach ochronnych dla planu zadań ochronnych nie można modyfikować gospodarki przestrzennej, w tym i gospodarki turystycznej, ponieważ takie zadania wykraczają poza zakres przedmiotowy działań ochronnych, o których mowa w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Wiąże się to z przyznaną radzie gminy kompetencją do kształtowania gospodarki przestrzennej na terenie gminy, o czym stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). Ustawodawca dopuścił możliwość ingerencji w zagospodarowanie przestrzenne w związku z funkcjonowaniem form ochrony przyrody. W przypadku obszarów Natura 2000 w planie zadań ochronnych możliwe jest ustalanie wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych na podstawie art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym bezpośrednia ingerencja w zagospodarowanie przestrzenne ustanowiona w działaniach ochronnych, a nie we wskazaniach do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, stanowi naruszenie kompetencji rady gminy oraz wykracza poza delegację ustawową określającą zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Uwagi uwzględniono. Dokonano stosownych zmian w treści załączników dotyczących działań ochronnych i wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

- 3. W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Stropnej dla przedmiotów ochrony 3110 jeziora lobeliowe i 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion ustanowiono działania ochronne polegające na zapewnieniu gospodarki ściekowej w oparciu o gminną sieć kanalizacji lub zbiorniki bezodpływowe, regularnie opróżniane. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) sprawy usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy, która sama decyduje o sposobie i terminie ich realizacji. Zobowiązanie gmin w działaniach ochronnych ustanowionych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 do wykonywania określonych zadań własnych ogranicza ich ustawowe kompetencje. Ponadto, takie zadania nie znajdują podstawy prawnej w*

upoważnieniu ustawowym określającym zakres działań ochronnych, ustalony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym przedstawione działania bezprawnie ingerują w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową, określając sposób jej wykonywania.

Uwagę uwzględniono. Dokonano stosownych zmian w treści załącznika dotyczącego działań ochronnych. Zapisy dotyczące gospodarki ściekowej dodano do załącznika dotyczącego wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

- 4. W załączniku nr 5 do zarządzenia dotyczącego obszaru Natura 2000 Dolina Stropnej dla 1355 wydry europejskiego ustanowiono działanie ochronne polegające na wykonaniu sztucznego „suchego” przejścia pod mostem przy najbliższej modyfikacji drogi nr 228. Przedstawione zadania faktycznie stanowi warunek realizacji przyszłej inwestycji, a nie działanie ochronne, które ma zostać podjęte w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych. W tym akcie prawnym nie powinno się wprowadzać takich warunków, ponieważ nie podstaw prawnych do ich ustanawiania. Warto dodać, że warunki realizacji dla określonych przedsięwzięć w zakresie ich oddziaływania na obszary Natura 2000 mogą być ustanowione po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, w formie postanowienia, na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.).*

Uwagę uwzględniono. Działanie usunięto.

- 5. W załączniku nr 3 przy poszczególnych zagrożeniach nie wskazano ich kodów. W związku z powyższym ww. załączniki należy odpowiednio uzupełnić.*

Uwagę uwzględniono.

Ponadto w trakcie prac nad zmianą zarządzenia dokonano korekt następujących zapisów:

1. Doprecyzowano cele działań ochronnych dla siedlisk 9110, 9130, 9160.
2. Doprecyzowano zapisy dotyczące monitoringu i uzupełnienia stanu wiedzy.
3. Doprecyzowano zapisy dotyczące podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych.
4. Doprecyzowano zapis dotyczący działań mających na celu zwiększenie ilości martwego drewna w płatach siedlisk 9110, 9130, 9160 – zmieniono z „dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna w płatach siedliska w postaci pni, wykrotów i posuszu, docelowo w ilości co najmniej 20m³/ha” na „zwiększenie zasobów martwego drewna w płatach siedliska w postaci pni, wykrotów i posuszu, docelowo w ilości co najmniej 20m³/ha, o ile pozwolą na to naturalne procesy”.
5. W odniesieniu do działań dla siedliska 3110 usunięto działki ewidencyjne leżące poza obszarem Natura 2000 oraz uaktualniono numerację pozostałych działek. W przypadku działania nr 1 dotyczącego modyfikacji gospodarki leśnej usunięto również działki, na których nie występują grunty leśne. W celu ochrony tego wrażliwego na działania antropogeniczne siedliska w załączniku nr 4 dodano wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Parchowo i

Studzienice „Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów w strefie 30 m od brzegu Jeziora Glinowskiego (siedlisko 3110) lub przekwalifikowywanie gruntów ornych na lasy lub trwałe użytki zielone”.

Jednocześnie w trakcie prac nad zmianą zarządzenia uzupełniono stan wiedzy dla wydry. Wyniki przeprowadzonych badań (Zwolicki A. i Weydmann A. Raport z inwentaryzacji wydry *Lutra lutra* w obszarze Natura 2000 Dolina Stropnej PLH220037. AZB, 2015 r.) znalazły odzwierciedlenie w treści zmiany zarządzenia. Rozszerzono listę zagrożeń zmodyfikowano również cel działań ochronnych. Usunięto działanie polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy i zaplanowano monitoring.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. W tym celu zorganizowano jedno spotkanie dyskusyjne w dniu 10.05.2016 r. w Parchowie, którego tematem były zapisy zmian w obowiązującym PZO. W jego trakcie wniesiono o:

1. zmianę zapisu dotyczącego podmiotu odpowiedzialnego za modyfikacje gospodarki rybackiej na jeziorach Stropno i Glinowskim, przez usunięcie części „na podstawie operatu rybackiego”, gdyż gospodarka rybacka na ww. jeziorach prowadzona jest przez właścicieli jezior, a w takim wypadku sporządzenie operatów rybackich nie jest wymagane;

Uwagę uwzględniono.

2. uwzględnienie w treści zarządzenia zapisów zapobiegających niekorzystnemu wpływowi awarii kanalizacji na Jezioro Glinowskie.

Uwagę częściowo uwzględniono. W załączniku nr 1 niniejszego zarządzenia w opisie zagrożenia „E01.04 inne typy zabudowy” dodano zapis „Wody jeziora mogą być także zanieczyszczone w wyniku awarii kanalizacji w pobliżu jeziora”;

3. uwzględnienie w treści zarządzenia badań sprawdzających wpływ stosowania kosmetyków do opalania z filtrami UV na spadek populacji sielawy w Jeziorze Glinowskim;

Uwagi nie uwzględniono w treści zarządzenia, ale zostanie przeprowadzone rozpoznanie danych literaturowych w tym zakresie.

4. w działaniu nr 5 dla siedliska 3110 zmianę zapisu z „gminnym kąpielisku” na „miejscu tradycyjnie wykorzystywanym do kąpieli”, ponieważ nie istnieje w Glinowie kąpielisko wyznaczone uchwałą rady gminy.

Uwagę uwzględniono.

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28.06.2016 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie (dziennik Bałtycki z dnia 7.07.2016 r.) oraz przesłane z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędu Gminy Studzienice, Gminy Parchowo, a także Starostwa Powiatowego w Bytowie. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zmiany planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie nie wpłynęły uwagi ani wnioski. Mimo to dokonano jeszcze korekt projektu zarządzenia wynikających z przeprowadzenia

weryfikacji terenowej siedliska 6510 na działce 71/4 (obręb Jeleńcz), w trakcie której nie stwierdzono występowania siedliska:

- a) usunięto działkę 71/4 z obszaru wdrażania działań i monitoringu,
- b) usunięto wskazanie do uchwały Nr 211/XXXVI/2002 Rady Gminy Parchowo z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 74/1, 73/2 i 78 w obrębie geodezyjnym Jeleńcz, działek nr 40/13 i 40/18 w obrębie geodezyjnym Żukówko, części działki nr 301L w obrębie geodezyjnym Nakła i części działki nr 78/5 w obrębie geodezyjnym Sylczno (Dz. Urz. Woj. Pomor. z 2002 Nr 60 poz. 1390, ze zmianami) brzmiące „Zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu terenu oznaczonego 4U w części, na której znajduje się siedlisko 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)”.

Ponadto wprowadzono korekty polegające na ujednoczeniu sposobu zapisu:

- a) lokalizacji działań - oprócz nazw obrębów ewidencyjnych, dodano nazwy gmin tam gdzie ich brakowało,
- b) zakresu planowanych działań - tam gdzie nie zaplanowano działań z zakresu ochrony czynnej, modyfikacji metod gospodarowania, monitoringu lub uzupełnienia stanu wiedzy dodano zapis „nie planuje się” tam gdzie go brakowało.

Dokonano także korekt błędów interpunkcyjnych i stylistycznych.

Informację o projekcie zmiany planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl, pod numerem 375/2016.

Projekt zmiany zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem z dnia 15.02.2016 r. Nr PN-I.0041.3.2017.LL.